

RISK DOCTOR BRIEFING

بزرگترین ریسک شما چیست؟

© June 2009, Dr David Hillson PMP HonFAPM

david@risk-doctor.com

پاسخ به این پرسش که "بزرگ ترین ریسک پروژه یا کسب و کار شما چیست؟" نباید زیاد دشوار باشد. بیشتر ما می دانیم که چه چیزی ما را شب ها بیدار نگه می دارد، یا درباره ی آنچه می تواند به درستی اجرا نشود (خطرها) نگرانیم و یا درباره ی بهبودهای احتمالی (فرصت ها) هیجان زده می شویم. اما ما چگونه می توانیم تصمیم بگیریم که کدام ریسک "بزرگترین" است؟ آیا این تنها یک احساس درونی و شهودی است یا اینکه پارامترهای قابل اندازه گیری ای وجود دارند که ما می توانیم از آنها استفاده کنیم؟

استفاده از تنها دو عامل در اندازه گیری ریسک ها خیلی رایج است: **احتمال** و **تاثیر**. این عوامل تخمین می زنند که چقدر محتمل است که ریسکی غیر قطعی به وقوع بپیوندد و در صورتی که به وقوع بپیوندد تاثیر آن چقدر اهمیت دارد. احتمال و تاثیر با اندازه ی یک ریسک ارتباط دارند چرا که آنها دو مشخصه ی بنیادین ریسک را توضیح می دهند:

1. هر ریسکی غیر قطعی است، بدین معنی که ممکن است روی ندهد، و "احتمال"، درجه ی عدم قطعیت را در این باره که آیا ریسک اتفاق خواهد افتاد یا نه بازمی نمایاند.

2. ریسکی که روی می دهد روی توانایی ما در دستیابی به یک یا چند هدف تاثیر می گذارد. و "تاثیر"، پیش بینی ما از گستره ای که اهداف متأثر می شوند را شرح می دهد.

ولی چند مشخصه ی مهم دیگر نیز وجود دارند که ممکن است بخواهیم برای پاسخ به پرسش "بزرگترین ریسک کدام است؟" از آنها نیز استفاده نماییم. به عنوان مثال:

قابلیت مدیریت - انجام دادن برخی اقدامات درباره ی ریسک چقدر آسان است؟ ممکن است به این نتیجه برسیم که یک ریسک با احتمال متوسط و تاثیر متوسط که هیچ کاری روی آن نمی توانیم انجام دهیم خیلی ریسکی تر از ریسکی با احتمال و تاثیر بالاست که برخورد با آن ساده می باشد.

نزدیکی - در صورتی که ریسک به وقوع بپیوندد، انتظار داریم وقوع آن چقدر زود باشد؟ ریسکی که ممکن است فردا روی دهد باید مهم تر از ریسکی باشد که ممکن است تا یک ماه یا یک سال دیگر نیز به وقوع نپیوندد.

خویشاوندی - ریسک برای شخص من، یا برای گروه من یا کسب و کار ما چقدر اهمیت دارد؟ ما نسبت به ریسک هایی که مستقیماً ما را تحت تاثیر قرار می دهند حساس تریم و ریسک های ریگران را به عنوان ریسک های کم اهمیت تر نگاه می کنیم.

اضطرار - چقدر زمان برای اجرای پاسخ موثر به ریسک در اختیار داریم؟ اگر بخواهیم همین الان برای پیگیری ریسک عمل کنیم، باید به این ریسک رتبه ای بالاتر از ریسکی بدهیم که وقت بیشتری برای پاسخگویی به آن داریم.

وابستگی - آیا این ریسک با دیگر ریسک ها ارتباط دارد؟ با یک ریسک با ارتباط ها یا وابستگی های پیچیده با بسیاری دیگر از ریسک ها باید به عنوان ریسکی با رتبه ی بالاتر از ریسک ساده و مستقل رفتار شود.

ممکن است زمانی که می خواهیم تصمیم بگیریم یک ریسک چقدر بزرگ است، و چه رتبه ای را باید به آن بدهیم، این عوامل یا عوامل دیگری را در نظر بگیریم. ارزیابی احتمال و تاثیر راهی محدود برای تعیین اندازه ی ریسک است. البته اگر شما ابعاد بیشتری را برای اندازه گیری ریسک ها به کار

ببرید؛ ایجاد الگوریتمهای رتبه بندی ریسک ها و ارائه ی نتایج، سخت تر می شود. به عنوان مثال ماتریس سنتی احتمال-تاثیر فقط آن دو مشخصه را بررسی می کند و دیگر ابزارها برای بررسی ابعاد اضافی استفاده می شوند - به عنوان مثال نمودارهای حبابی یا سنجه های ریسک ها.

پرسش "بزرگترین ریسک چیست؟" ساده به نظر می رسد، ولی ما باید از افتادن در دام دادن پاسخی که بسیار ساده انگارانه است بر حذر باشیم.